

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Jókai Mór-utca 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.

Felelős szerkesztő Beniczúr Sándor

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt. — Félévre . . . 2 frt.
Negyedévre . . . 1 frt. — Egyes szám . 8 kr.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám. (saját ház.) hová az előfizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

BÉLYEGDIJ MINDEN HIRDETÉSÉRT 30 KRAJCAR.

Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

Huszdik század.

A század, melynek bölcsőjénél állunk, épp úgy mint az anja a harc százada lesz. De nem a politika, nem a nemzeti büszség vagy gyűlölködés, nem az államfők szimpatiaja vagy antipatiaja lesz a huszadik század harcának szülő oka, hanem az egyének a minden irányban való szabadság utáni törekvése és a népnek gazdasága. Harcolni fog az emberiség, hogy minél jobban éljen. A gazdasági erők, az elvonult és az új szabadságok fognak surlódni és küzdeni és ki tudja, nem lesznek-e ezek a harcok épp olyan véresek, mint voltak az eddigiek?

Mi magyarok még nem vagyunk elkészülve erre a küzdelemre. De biztos, hogy azért kivesszük a részünket belőle. Amikor a vihar végigzug a tengeren, rengésbe jön a tenger vizének minden atomja.

Az európai kulturálmok között mégis mi állunk legtávolabb ettől a harctól. És ezért még nagyon sokat kell dolgoznunk és alkotnunk, hogy ha majdan ütni fog az óra, önbizalommal és érett felfogással vethessük magunkat a népek kavargó árjába. És ha így lesz, kell hogy megújhódva kerüljön ki a legmesszebb menő szabadsági jogokkal felruházott és gazdaságilag erős és arányos Magyarország a küzdelemből, hogy folytassa hivatott szerepét a világtörténelem csinalásában.

Roppant sok a tenni valónk a huszadik században s a nagy munkához hozzá kell járulnia minden egyes honpolgárnak, a románnak, a szerbnek és a tótnak is. Nines messze az idő, hogy mint a nagy kulturálmok ezek a nemz-

tiségek is átfogják látni, hogy irridentikus törekvéseik sem nem aktuálisak, sem nem hasznosak, hanem kárhóztos fantómok, melyek a reális boldogulás lehetőségét megnehezítik, sőt kizárják. A gazdasági boldogulás, mint egyedüli aktuális és reális ambíciója a XX-ik század népeinek, őket is átfogja hatni. A mindenféle pánszláv törekvéseket el fogja nyelni a XX-ik század viharos tengere, a minthogy elnyelte a XIX-ik század a vallási viszályokat: egy lesz a magyar nemzet abban a törekvésben, hogy minden egyes polgára jólétben, jó törvények védelme alatt éljen. A modern tudományos és gazdasági haladás egyik legszebb vívmánya a villamos reflektor, bevilágít az agyakra és szívekbe is, és akik eddig sötétségben tapogatóztak, homályban keresgéltek, látni fogják az igazi célt, mely ment az elfogultságtól és melyet a felebaráti szeretet szentesít meg.

A felebaráti szeretet! A gazdasági boldoguláson kívül ez fog legjobban érvényesülni a huszadik században. Humanitárius intézményeknek most még sajnos nem is sejtett országokban kell szerepeket játszania a jövő nemzedék közelében. A technika jövődó vívmányaival, melyek mind nélkülözhetőbbé teszik az emberi munkaerőt, négyszeres arányban kell fejlődnie az emberszeretet intézményeinek. S a huszadik század embere szívesen fog meghajolni a kor azon követelményének, hogy adjon másoknak mert belátja, hogy amit másnak ad, azt tulajdonképpen a saját javára adta.

De dacára a technika vívmányainak, dacára a mindenható kereskedelmi és ipari forgalomnak a huszadik század legdédélgettebb és leggon-

dozottabb drágasága a föld lesz, a föld, amely táplál. A XIX. században rosszul bántak a földdel, zsarolták és nem becsülték, de ebben a században, melyben több lesz az ember, de csak ugyanakkora a föld, nagyon meg fogják becsülni, egész nagy állami intézmények fognak létesülni, hogy örködjének a föld jogai felett. És a tudományos és emberies műveltség magaslatán így fogunk visszatérni a földhöz, az őstermészethez, az igazsághoz.

A huszadik század legérdekesebb problémája a nő. A nő néhány évtized óta mint határozottabb szárnypórbálgatásokat tesz, hogy ott hagyja a gondviseléstől neki adott hivatását és részt vegyen a férfi kenyérharcában. Igaz, hogy nem szívesen teszi. A kiforrotlan társadalmi rend az ő fél jogaival és fél felvilágosodottságával, gazdasági berendezkedésének aránytalanságával készíti arra, hogy erkölcsi élete rovására, terméketlenségre kárhóztassa magát és a férfit kenyérkeresetében megrövidítse.

Hogy hová fog fejlődni a nőemancipáció azt nem is sejtethi most senki, mert az emberiség történetében nincs példa erre a jelenségre. A nőemancipáció a XIX. század eredetisége és egyuttal büne is. Büne, mert elvonja a nőt a élet céljától. Csak ezt az egy igazságon alapuló érvet lehet felhozni a nőemancipáció ellen, de ez az érv oly súlyos, hogy meg kell döbbenünk a jövőtől.

A nő problémáját valószínűleg meg fogja oldani a huszadik század és csakis úgy oldat-hatja meg, hogy a nőt visszatereli a családi tűzhely mellé és családi tűzhelyet biztosít minden nőnek.

SZARVAS és VIDÉKE TÁRCZAJA.

Az év krónikája.

Ujból letűnt egy év — hiába!
Egy évvel vénebbek vagyunk:
Egy redővel több homlokunkon
Egy szállal őszebb tán hajunk.
S míg emlékeit gyötrött szívünk
Csak halaványan őrzi meg,
Belefoszlik a mult ködébe
Ez év is, mint a többiek

Tavasza a nyárral, ősz a téllal
Gyors változában tűnnek el —
És valamennyit ellepi majd
Egy finom, ködszerű lepel.
S mi emlékünken megmarad még
Az bizony szörnyűmód kevés —
S csak úgy tűnik föl, mint az álom,
Amelyből jó az ébredés.

Emlékből a szép tavasznak
Egy virág még ha volna tán —
Oh, egykor ez is illatos volt,
Am fonnyadt most és halavány . . .
. . . Valamikor egy ringó keblén
Talált életet és halált —
S hogy ellankadt a nyár hevetől,
Illata, színe, messze szállt.

A nyár . . . a nyár — oh, mit hagyott itt?
. . . Tükasztó szomját ott belül,
Amelynek forró, gyötrő kínja
Hiába várjuk, hogy lehül.
Tükasztó szomját, mely megöl tán
Vagy roncsosá sorvaszt tégedet, —
Min enyhíteni nincsen módod,
Mit kioltani nem lehet.

S az ősz örökölt aztán egy-két
Elsárgult lombját hagyta itt,
Amellyel csöndben eltemette
A lélek bűvös álmait . . .
S emlékből a méla ősznek

Mi vissza maradt paragon:
A remény hervadt lombjaitól
Egy összetakolt sirhalom.

E tétől pedig mitse várjunk,
Hisz sok jót amugy sem ígér —
S mindössze is, amit meg adhat:
Az álmokat behintő dér . . .
És ezzel az év krónikája
Lezárul szépen, csöndesen |
S az emlékek mint lágy fuvalnak
Simulnak át a lelkeken . . .

Ujból letűnt egy év — hiába!
Egy évvel vénebbek vagyunk;
Egy redővel több homlokunkon,
Egy szállal őszebb tán hajunk.
S míg emlékeit gyötrött szívünk
Csak halaványan őrzi meg,
Belefoszlik a mult ködébe
Az év is, mint a többiek! . . .

Pakots József.

És bizva, remélve áll az új század küszöbén az emberiség. Nem sötétség, nem homály az, amit lát, hanem ködben úszó világosság. Könnyűt, vért, nyomort takar a köd — de el fog oszlani mint minden köd és ragyogni fog a világosság. Ez a század a világosságé.

Előfizetési felhívás.

Lapunk ez év végén tölti be pályafutásának 10-ik évét. Tíz év nem nagy — de egy vidéki hírlap életében min. denesetre számot tevő idő. Az elmúlt tíz év elegendő bizonyíték arra hogy lapunk mindég s mindenben a közönség érdekeinek s igényeinek megfelelően volt szerkesztve s hogy lapunkhoz fűzött igényeknek megfelelően sem költséget sem fáradságot nem kíméltünk, s ez után sem fogunk, s teljes odaadással azon leszünk, miként előfizetőink s az olvasó közönség igényeit kielégíthessük. Vezérezkeinkben úgy a helyi érdekeket, mint a társadalmi kérdéseket megvitatás tárgyává tettük, s mint eddig, úgy ezután is, minden oldalról jövő felszólalásoknak szívesen helyt adtunk és jövőben is helyt fogunk adni. Tárczáinkban a legszigorubb kritikát kiálló költeményeket és elbeszéléseket adtunk. A hírek rovatában a helyi közérdekű eseményeken kívül, bár korlátozottabb alakban, az országos eseményekről is megemlékeztünk. Egyébb rovatainkban is, mindenkor iparkodtunk a tartalmasságra és eredetiségre, ennek dacára az előfizetési árat mérsékelten állapítottuk meg, midőn mindezeknek öndicsékvés nélküli felemlítésével a nagyérdemű közönség további hathatós támogatását kérjük, ez előfizetési árakat az alábbiakban közöljük:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Azon tisztelt előfizetőinket pedig, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hátralékaik be-
küldésére s előfizetésük megújítására kérjük.

Tisztelettel

a „Szarvas és Vidéke“
kiadóhivatala.

H I R E K.

— Minden kedves olvasónknak, előfizetőnknek, s minden szíves munka társunknak boldog újévet kívánunk.

— Szarvas község képviselőtestülete f. hó 28-án délután a községháza nagy tanácstermében rendkívüli közgyűlést tartott s az alábbi tárgyakban intézkedett.

Az előjáróság által Povázsai György, Kohut György, Medvegy János és Mrsan János szarvasi lakosoknak eladott üres beltelek tárgyában kötött adásvételi szerződések egyhangulag s jóváhagyólag tudomásul vétetett.

A kákai és halásztelki pusztai birtokosoknak az 50% községi adó kedvezmény megszüntetése ügyében, — miután ezen ügy nem volt a tárgyalásra kellőleg elkészítve, s a még hiányzó adatok beszerzésére 30 napi haladéki adatott az Előjáróságnak.

A köz költség előirányzat némely cimeinél történt túlkiadásokra vonatkozó azon előjárósági előterjesztés, — hogy e túl kiadások, a más címleteknél történt megtakarított összegekből fedeztessenek, — egyhangulag elfogadtatott.

Dr. Szemző Gyula szarvasi ügyvéd s községi képviselő ama beadványa, mely szerint az 1900 évben választott képviselői jogával élni kíván, tudomásul vétetett, s így szükségessé vált egy póttag behívása s póttagul Komár György behívása határoztatott el.

Özv. Zima Mihályné ama kérelme, miként néhai férje Zima Mihály volt községi kézbesítő temetési költségeinek megtérítése címén, néhai férjének főlévi fizetését, kegydíjképen a közpénztárból kiutalványoztatni kérte. A közgyűlés figyelembe véve azon körülményt, hogy a megboldogult mint kézbesítő 32 éven keresztül

kifogástalanul szolgálta a községet, a kérelem megadását méltányosnak találta, s a kérelmező özvegy részére kegydíj címen 75 forintot utaltványozott.

Polivka Ferenc, az Árpád szálloda bérletjének ama kérvénye, melyben részben bérelengedést, részben pedig a hátralékos bérösszeg megfizetésére idő haladékat kér, mint nem teljesíthető, a közgyűlés által vissza utasított.

Ezek után Dancs Béla első jegyző a képviselő testületi tagoknak boldog újévet kívánva, a közgyűlés berekesztetett.

— **Ügyességi megbízottak.** Az 1900. január 1-én életbelépő új bíróvádi eljárás folytán, a szarvasi kir. járásbíróshoz a m. kir. Igazságügyi miniszter ügyességi megbízottá Id. Kollár János szarvasi ügyvédet, s helyettesévé Karancsy János kir. járásbírósi aljegyzőt nevezte ki.

— **Névváltoztatás.** Schulmeister Jenő, szarvasi illetőségű VIII. oszt. tanuló vezetéki nevét, belügyministeri engedély folytán „Sós“-ra változtatta át.

— **Gyanus halálozás.** Rác Róza szarvasi — krakkói — 46 éves cigány asszony e hó 27-én reggel ágyába halva találtatott. Minthogy Rác Róza előzőleg nem volt beteg, s elhalálózása alkalmával a halottkém uéni gyanus körülményeket tapasztalt, a holt test a kórház bonctermébe szállítatott, hol az orvosszakértői boncolat kiderítette, hogy Rác Róza elhalálozásának oka szív szélhűdés volt.

— **Munkásgyűlés** volt e hó 28-án a tífurugi szőlőkben, mely gyűlésnek az volt a célja, hogy a jövő év január havában Orosházán megtartandó nagyobb szabású munkásgyűlésre, a közigazgatási hatóság jelenlétében, kiküldöttjüket megválaszthassák. Dícséretére legyen mondva a szarvasi munkásoknak, hogy e nagy garral hirdetett gyűlésen csak kilenczen vettek részt, kik megbízottjukká egyhangulag Bencsik Pál furugy-szőlőbeli lakost választották meg.

— **Halálozások.** Kóhn Márton öcsödi földbírtokos e hó 29-én, élte 88 évében, Mikólay János szarvasi polgár, s a szarvasi főiskolának sok éven át gondnoka f. hó 30-án 74 éves korában jobb létre szenderültek. Nyugodjanak békében.

— **A búr háború és a magyarok.** Évtizedek óta nem keltett Magyarországon távoli világrész háborúja oly közérdeklődést, mint most az angol-búr mérkőzés. Talán azért is, mert a magyarok és búrok közt oly sok a rokon vonás. A búr nép is, mint mi, nagybárra földmivelésből él; kevés számú, de bátor, edzett, szabadságszerető, akár a magyar; s független ségének a védelméért ép úgy szembe mert szállani egy nagy világhatalommal, mint mi 1848-49-iki szabadságharcunkban. E ritka közérdeklődést bizonyára még növeli a „Budapest“ pol. napilapnak az a törekvése, hogy a dúló háború jelentősebb mozzanatait képekben is igyekszik bemutatni. Valóban megérdemli „Budapest“ azt a nagymérvű pártolást, amelyben immár 23 év óta országszerte részesül. Kitűnően szerkesztett, szókimondó, erős nemzeti irányú újság. Kossuth Ferenc az országos függetlenségi párt vezére rendszerint a „Budapest“ hasábjain mondja el politikai küzdelmeinek eredményét, s jövődöbeli törekvéseit. Hírei frissek és megbízhatók. Tárczarovatában az újabb irodalom majd mindegyik jelesével találkozik az olvasó. Polyvást két érdekléscsilló regényt közöl egyszerre, amelyek közül az egyik könyvalakban jelenik meg. Említésre méltó, hogy minden vasárnap „Új-Budapest“ cím alatt humoros mellékletet is csatol a főlaphoz. Rendes előfizetőinek pedig egy díszes kiállítású naptárt ad ingyen. Aki tehát egy jó, de olcsó árú lapot akar járattatni, s az eseményeket képekben is szeretné szemlélni: az bátran előfizethet a „Budapest“-re, amelynek előfizetési ára egy hónapra 1 fnt (két korona), negyedévre 3 fnt (6 korona), félévre 6 fnt (12 korona), egész évre pedig 12 fnt (24 korona). Mutatványszámokat bárkinek kívánatra ingyen küld a „Budapest“ kiadóhivatala, Budapest, IV., Sarkantus utca 3. sz. a.

— **Látványosságok.** Mennél több az üzletek száma, mennél nagyobb az üzleti versengés, annál több látványosságban részesül a közönség. Fentiek igazolására csak azt hozzuk fel, hogy ezelőt alig egy évvel csak egy ékszer üzlet volt, s ma már három ilyenemű üzlet van Szarvason. A ki az ötös-művészet remek kivitelű műveiben akar gyönyörködni, az fáradjon el Szép Mártonnak a Szt.-István- király utcában lévő üzletébe, hol annyiféle s oly szép ékszer üzletében. ékszerekben, szebbnél szebb kivitelű és kitűnő minőségű órákban gyönyörködhet, akárcsak Budapesten, a Váci utca bármely legelegánsabb ékszer üzletében. A kényesebb izlésű vevők is teljesen megfelelő, s vidéki üzletekben szokatlan szépségű s minőségű, s újévi ajándékoknak különösen alkalmas tárgyakat szereznek, a

tízen említett cégnél, kinek lapunk mai számában közétett hirdetésére, ez uton is felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

— **Szentek élete** cím alatt egy nagy vállalat indított meg az előnyösen ismert Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság, melynek első füzetét most vettük. A művet Dedek Crescens Lajos, e kiváló egyházi író írta. Irálya gyönyörű, magyaros, könnyed, minden fülös szóvirágoktól ment és mégis csodálatosan bohizelgő és meggyőző erejű. A füzet külső kiállításá pedig egyenesen meglepő. Bizvást elmondhatjuk, hogy az egész világirodalomban nem jelent meg szebben kiállított szentek élete. A füzet élén Türy Gyula festőművészünknek remek alkotásában gyönyörködhetünk melyet e kiváló művész a mező-keresztési templom részére festett volt meg. Az eredeti színezést híven bemutató képen Szent István ősz alakja köre gyűlváljuk a legkiválóbb magyar szenteket: Szt. Lászlót Szt. Imrét, Kapisztrán Jánost, Szt. Margitot és Szt. Erzsébetet. A háttérből Hunyadi János nemes feje villan elő. A csoport egy oltár előtt foglal helyet és szent István magasra emelt kezében tartja a szent koronát, melyet a fellegeken ülő Szűz Máriának ajánl fel. Igen szép a Január hó jelentőségét magyarázó kép melyet Cserna Károly rajzolt s mely egy egy bájos gondolatot: Jézus gyermekségét jeleníti meg előttünk. Igen emeli a mű értékét azon körülmény, hogy az író kiváló súlyt helyez a magyar szentekre és azokra, kik nálunk ősrégi időktől fogva kiváló tiszteletnek örvendenek. A mű 52 füzetre van tervezve és egy füzet ára 25 kr. A művet, mely az esztergomi főegyházmegyei hatóság jóváhagyásával jelenik meg, 6 színes, 50 fekete műlap és körülbelül 350 szöveg közé nyomott kép fogja díszíteni. Rendkívül melegen ajánljuk a pártatlan díszmű megszerzését minden keresztény családnak. Megrendelhető minden hazai könyv- és papírkereskedőnél.

— **Asztalos legényből búr hadnagy.** Rendkívül érdekes dolgot közöl a „Daily News“ az angol kormány felhivatalos lapja keddi számában, mely fényt vet a magyar névre s a fűzesgyarmati bucsai pusztára. Erősen bombázták még a háború kezdetén a búrok Ladismith városát; a parancsnokló tábornok, hogy a búrok ágyait elhalgattassa s hogy különösen a már akkor jelentkező vízhiányt egy zsilip felnyitása által, melyet a búrok elzártak, megszüntesse, kirohanást rendelt. Az angol gárda-erzed hősies elszántsággal támadta meg a búrok tüzérőségét s az ágyuk fedezetére Jankee ezredes volt, ki a csata hevében elől lovagolt s elszakadt a csapattesttől. Az angolok rögtön körülvették, lovát kilőték alóla s foglyul ejtették, midőn hirtelen egy kis csapat egy altiszt (korporal) vezetése alatt odarohan s hősies hadakozás után feltartóztaták az angolokat, mire megérkezik a búrok főcsapata s az ezredes megmenekül. Mikor visszatérnek a parancsnokló tábornok az altisztet vitéz tetteért hadnaggyá léptette elő. Ez a búr hadnagy nem más mint Lestyan Péter a ki a Fűzes-Gyarmathoz tartozó bucsai pusztán született, s egy volt uradalmi cselédnek a fia. Kitanulta az asztalosmesterseget s Pozsonyból a háború kitörése után azonnal kiment a búrokhoz.

— **Kondoros jubileuma.** A szarvasi határból ezelőtt 25 évvel keletkezett Kondoros községe, fennállásának 25-ik évét a jövő év első hónapjában fogja megünnepelni, s ez alkalommal ünnepli a község közszeretben álló birája Dérczy Ferencz is, hivatalos működésének 25 éves jubileumát. S mint értesültünk Dérczy Ferencz ur, az ünnepségek végeztével — tekintettel előhaladott korára, az általa viselt községi bírói állásról lefog köszönni. — Azt hisszük az országban nem sok oly község van mint Kondoros, hol 25 év alatt folytonosan ugyanazon egy bíró vezette a község ügyeit, és 25 év alatt nem akadott ember, aki tőle a bírói pálcát elakarta volna venni.

C S A R N O K. Riport az évről.

1900. január 1-én egy óriási népszerűségnek örvendő, találó mondás veszt el aktuális érdekét a: fin de siècle. A századvég elsüllyed az idők feneketlen tengerében és vele elsüllyed a század is, mely új emberekkel, új eszmékkel és új célokkal frissítette fel ezt a sárgolyót, mely kering-kering a nap körül, ki tudja, miért és ki tudja meddig?

Kár a századvégi szálló ígéért, mert kitűnően jellemezte a mai embert, a mai világot és erkölcsöket. Különösen az erkölcsöket, melyek, hajlám lazulásnak, különösen az enyém és tied és a két nem közötti viszony tekintetében. A fin de siècle hűen visszaadta a legújabb emberiség minden irányban tanúsított dekadenciáját, diszkrétan tudott ktfjezni mindent

a jellembeli gyöngeségtől a disznózkodásig. De visszatükröztette érényeinket is, mert érényeink is vannak. Igaz, hogy ezekkel az érényekkel porul jártunk volna a régi, úgy nevezett erkölcsvilágban. Érényünk ugyanis a szabadság, vagy legalább az utána való törekvés, az egyén és a tömeg szabadsága.

Mi fogja majd pótolni ezt a pompás szálló ígét? Ha nem családod, még el a fine de siéle apja, egy szellemes párisi újságíró. Reá bízom e kérdés megoldását és szívemből gratulálok neki, ha második gyermeke is oly sikerült lesz, mint az első, amely meghalt, meg... De tán nem örökre, tán feltámad majd a huszadik század végén, hanem a jó isten tudja, mit fog akkor jelenteni.

Ez az elmúlt év nemcsak matematikailag, de pszichológiailag fine de siéle év volt. Eseményekben, melyek jellemzik az emberiséget elég gazdag volt, s közülök nem egy szerepet fog játszani a világ történetében.

Vegyünk mindjárt elő a világhistóriai eseményt melynek Dreyfus Alfréd, a francia tüzérkapitány a központja. A derék ex kapitány most boldogan, nyugodtan él családja körében, az ördögsgzígeten elgyengült gyomra már meg tudja emészteni a kemény marhahúst is és ő hiszik immár mint egy nyugalmazott préfet.

Csodálatosan szívós az embori szervezet, rettenetes, iszonyatos vádcsúlya alatt összeroskadtva végy és fél esztendő telt el az Ördögsgzígeten baromi életmódban. Haza hozták a kábult, tompult elméjű embert s míg egy felől a szabadság és becsület ragyogott feléje, másfelől szemtől szembeállott a Mercierekkel, Rogetkal, Bertillonokkal, akik hazudtak és vádoltak úgy, ahogyan még soha kegyetlenebbül, hazugabban és hülyébben. Egész Európa lázban égett, míg tartott a rennesi nagy tárgyalás, e döntő mérkőzés a századvég jó és rossz erkölcsének — mi dulhatott Dreyfusban, akinek a bőrére ment ez a mérkőzés. És íme, ő most sok marhahúst eszik és hiszik.

Válják egészségére a derék kapitánynak, aki által megismertük a feleségek legjobbját, az asszonyok mintaképét, Dreyfus Lucie asszonyt, és fölismertük ismét népek hivatott vezérét, Franciaországot.

A szajnaparti Nivivében él egy szép asszony, akinek férjét a rettentő bűn minden bizonyítékával megterhelve elliferálják az ocean egy sziklaszigetére, mely az ördögről van elnevezve. Özvegyebb lett minden özvegynél és a törvény megadja neki a jogot arra, hogy a férjre aki örökre elveszett a társadalomtól és milliók által gyűlölt és megvetett névtől megszabaduljon. De Dreyfus Lucie, ott az örök vígság és gyors feledés városában, nem akar válni, hanem mintha ezer akaraterős férfi lelkével cserélte volna fel a magát, megindítja titáni harcot hitveséért és neve becsületéért. Mert ő szerette Alfrédet, és a férfi, akit így tud szeretni asszony, nem lehet romlott. És győz a csodálatos asszony; Alfréd szabad lesz, Alfréd odahaza van, Alfréd hiszik... ez a szerelem diadala.

Oh, Franciaország. leborulok magyságod előtt. Mert minél nagyobb bűnököt társz fel a hűledező világ előtt, annál ragyogóbb érények támadnak életre méhedből és megmutatod az utat, melyet barátainak és ellenségeidnek egyaránt követni kell. A Walsinokkal, a jezuitákkal és a gonosz tábornokkal szemben fölkelnek a Zolák és Piquardok és két pártra szakad az ország. A küadelem minden kis részlete a nyilvánosság előtt folyik le. Franciaországnak nincs titkolni valója. S egymás után dűlnék ki a kabinetek, támadnak a legélesebb diplomáciai bonyodalmak, a tözsdén a pánik napirenden van, az utca háborog, még az egyedül üdvözítőnek elismert köztársasági alkotmány is megmegrendül a harcban melyet igazság és hamiság vívnak egymással, de tart az óriási harc szakadatlanul mindaddig, míg a szegény kapitány felesége karjái ki nem vánszorog a fogház kapuján...

Nagy része van ebben a küzdelemben a szocialistáknak is, akik immár biztos kézzel segítenek Franciaországot kormányozni. Ki hitte volna még ezelőtt öt évvel is? ... Két szocialista miniszter ül a francia kabinetben. Az egyik Millerand, a kereskedelem, a másik Bruod, a közmunkák ministere. Mind a kettő kiváló férfiú és testestül lelkeztül a proletárok hívei, dacára annak, hogy Bruod nem hivatalosan szocialista. Egy két év múlva meg fogjuk tudni, és igen tanulságos lesz meg tudni, képesek-e megállani a helyüket, a szocialisták, ha kormányra jutnak.

Ez év egyik legjelentősebb eseménye egybéként a creuzoti sztrajk. A sztrajkoló bányászok föl-kérték Waldek-Rousseau miniszterelnököt, hogy a közvetítő szerepét játssza köztük és a bányatulajdonosok között és a szocialista sztrajkolók egyuttal kijelentették, hogy megnyugosznak abban amit a miniszterelnök ki-

alkuszik. És a miniszterelnök szívesen állott rá a közvetítő szerepére, a szocialisták meg voltak elégedve és Creuzotban most minden csendes. Látható tehát ebből, hogy a francia burgoise — mert egyebet nem tehet kezdi megosztani a hatalmat a proletáriussal. Most már az a kérdés, hogy nem lesznek-e burgois-ká a szocialisták, ha hatalomhoz jutnak. Ha igen: a tőke uralma megmarad továbbra, örökre. Ha nem: a tőke akár béke, akár véres, szociális forradalom után megcsúsznik cél lenni és eszközzé degradáltatik.

S mialatt az elérhetetlen és ideális célokkal vádolt szocializmus ily reális nagy eredményeket ért el, a nagyhatalmak képviselői egész komoly arccal ültek össze Hágában, hogy megvalósítsák a legmagasabb ideált: az örök békét. Komoly arccal ültek össze, mert hiszen a minden oroszok cárijának javaslatán nem szabad nyilvánosan kacagni. A hágai békekonferencia annyi értéket nem végzett, mint az a pléhpohárba való víz, mellyel a Transzváiban megsebesült katona szomjúságát enyhítik a Vörös Kereszt derék leányai.

Nem hiszem, hogy egyéb motívum, mint a tiszta emberszeretet és idealizmus indította a fiatal cárt arra hogy az örök béke eszméjével kompromittálja magát.

Mert nagyon kompromittálta magát, hisz még be se fejezték jóformán a hágai konferenciát máris kitört a háború Anglia és Transzvál között. E véres háborút itt Európában Anglia bűnűl rójják fel és a legtöbb újságolvasó ember minden nap azzal az óhajással szívében olvassa el a háború táviratokat, hogy bár jól helyben hagynák az Afrika — éhes angolokat.

Hát igazuk van. Háborút kezdeni rut dolog. Hanem nézzünk csak végig azokon a gyarmatbirodalmakon melyek angol főhatóság alá tartoznak. Nézzük például Ausztráliát. Népe szabad, gazdag és olyan kulturája van, hogy egy modern európai országuak sem különb Parlamentje van, melybe az általános választási jog alapján küldi megbízottait. Az idegen ha Ausztráliában jó biztos talajt érez lábai alatt, se életét, se vagyonát nem kell féltetnie, ahol angol lobogó leng, ott modern és humanitárius intézmények állnak rendelkezésre. Nem vad erőszakkal, de szabadsággal és parlamenttel hódítja magához Anglia messze ismeretlen világrészek földéit.

Erős, bátor és gondalkodó nép a bur, de türelmetlen, gőgös és zsarnok. Az idegent, az utilandert nyomja, politikai és földvásárlási jogot nem ad neki. Mint a hajdan a civis romanus olyan a bur paraszt a nem transzváli születésű csak másodrendű ember, aki ha él, nem baj, ha elpusztul, nem kár érte. Transzvál urai kezdetleges miveltségűek, önzők és árdegek. Az emberiség ügyének tehát nem válik javára, hogy Transzvál független. Különösen nem Európának, mely már birja már el a százann gyermekeit és már nagy kátsége volna egy második Amerikára, ahova a jólét és a családok éheznek millióit. S Transzvál angol főhatóság alatt egykettőre a szabad polgárok és a szabad verseny országa lenne.

Hát ez is szempont, kérem, és nem kicsinylendő szempont, melyből az angol-bur háborút megítélni lehet.

Tény, hogy a burok gyönyörűen harcolnak. De győznek-e az angol tulerő ellenében? Nem valószínű, de nem is lehetetlen. És ha megverik a bur parasztok Angliát, a tengerek királynője tán soha ki nem heveri ezt a csapást.

Transzváiban dul a háború, Magyarországon a béke. Kilábolván az ex-lexből, megbukván Bánffy, eljőve Széll Kálmán és vele törvény, jog és igazság. Eh! mégis boldog a magyar. Fölemelték a kvótát. A hármas jelszó hat millió koronába kerül évente a négy felyam hazájának. Hát ez egy kicsit nagy summa, lehet hogy jövő évben másképp lesz! De most vegyetek tekintetbe atyám fiai, hogy másképpen se Tissa, se Bánffy, se Apponyi, se Ugron, se Polónyi, se Pichler nem csinálták volna, ha Széll helyében lettek volna. De kérdés, hogy rekompenzációképen tudtak volna-e nekünk ilyen szép hármas jelszót nyújtani? A hármas jelszó igaz, hogy csak szó, de ha olyan nagyon és szépen hivatkoznak rája az első miniszteri bársonyszékben, mégis megszívlelnék valamit belőle a főispánok, szolgabírák, csendőrök, közpénztárnokok és egyéb hatalmat és pénzt kezelő urak. Ez pedig néha megér hat millió koronát.

Koronát mondok, mert tudom mi a törvény és tisztelem. Január elsejétől kötelező a korona számitás és ezzel beléptünk a milliárdos budget-kel rendelkező államok közé. Január elsejétől minden magyarnak még egyszer anyi pénze van, persze csak számokban. És persze csak annak, akinek pénze van, mert a semmi duplája is semmi.

Erdősi Dezső.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi hogy a szegedi kir. törvényszék 1899 évi 17420 p. számú végzése következtében Dr. Brunner Ferencz ügyvéd által képviselt Gál Sándor javára Blattner Leopold és neje ellen 700 frt — kr. s jár. erejéig 1899 évi október hó 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás után le és felülfoglalt és 353 frt — kr-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok nyilvános árverésen el adatnak.

Mely árverésnek a szarvasi kir. járásbíróság 1899-ik évi V. 522/2. számú végzése folytán 700 frt — kr. tőkekövetelés ennek 1899. évi augusztus hó 25-ik napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltó díj és eddig összesen 47 frt 13 kr-ban bíróságon már megállapított költségek erejéig Szarvason, Juhász utca 636 sz. a. leendő eszkölésére 1900. évi január hó 9-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szarvason, 1899. évi december hó 27-ik napján.

Magyar Mihály

kir. bírósági végrehajtó.

„Utolsó hét“

6

*húzásra érvényes jótékonysági
— sorsjáték a budapesti poliklinikai egyesület kórháza javára — sorsjegy ára csak*

1 korona

Főnyeremény

100,000

korona ért.

5 nyeremény á 20.000 kor. stb. ért.
Kivánatra 20% levonással készpénzben kifizettetik.

Első húzás

*visszavonhatatlanul
már január hó 4-én.*

Megrendeléseket pontosan teljesít:

Nagy Jótékonysági Sorsjáték Kezelősege

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza javára
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Nagy raktár szőnyegek

Ungár Jónás
 férfi- és női divat üzlet
 SZARVASON, Berger-féle házban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a piac téren levő BERGER-FÉLE HÁZBAN egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

úri és női divat-áru üzletet nyitottam.

Raktáron tartok a legújabb divatu *férfi- és gyermek kalapokat*, továbbá *férfi, női és gyermek-czipókat* a legjobb minőségben, ugyancsak mindennemű *téli Jäger alsó ruhákat*, valamint *fehérneműt* és minden e szakba vágó *divatárúkat*.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás biztosítása mellett az igen tisztelt vevőközönség nagybecsű pártfogását kérve

kiváló tisztelettel
UNGÁR JÓNÁS.

8-10

Nagy raktár szőnyegek

Korcsolya pálya megnyitás.
 Van szerencsám a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy a holt körösön lévő korcsolya pályát megnyitottam.

Bérlet árak;
 Család-jegy . 5 frt zene díjjal 6 frt,
 Személy-jegy 2 frt " " 2 " 50 kr.
 Diák-jegy . 1 frt zene alkalommal 5 kr. zenedíj
 Nem korcsolyázók felét fizetik.

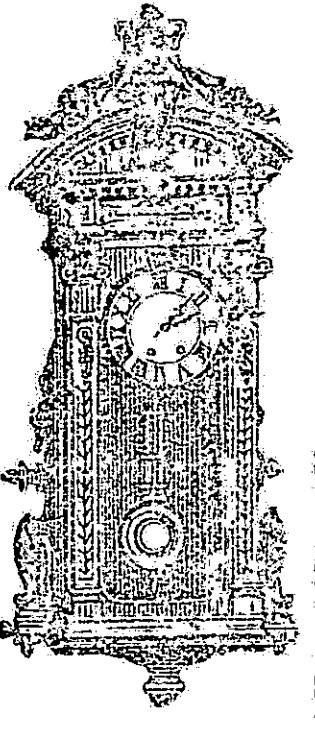
Korcsolya használat 20 kr.
 Korcsolya gondozás egész idejére 50 kr.
 Egyszersmind tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy jó karban lévő használt korcsolyák jutányos árban, és új szíjak nálam kaphatók.

Vasárnap és ünnepnapokon a közönség szórakoztatására zene.
 Első zene f. hó 1-6-án.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel alázatos szolgája.
Konrád János.

Jutányos árak. Előnyös részletfizetésre

A magyar kir. fémjelző hivatal által hitelesített arany órák, arany lánczok és ékszerek

Szép Márton
 órász, ékszerész és látszerésznél
 Szarvason.

(Szt. István kir. u.) hallatlan olcsó árban kaphatók.

Nagy raktár valódi gyémánt, briliánt és keleti gyöngyökkel ékesített fülbevalók (Bauton) gyűrűk, broszok és kar-ékek továbbá „Genfi” és „Glas-hütte” zsebórákban, valamint fali és ébresztő órákban **Orajavitásokat, arany műves** munkákat, ugyancsak **villanycsengők szerelését** és javítását hallatlan olcsón és pontosan eszközöl **2 évi jótállás** mellett. Nagy választék valódi **tajték pipák** és **szemüvegekben**.

8-10

2 évi jótállás.

Divatos ékszerek. Előnyös részletfizetésre

Disztinguált órák. Előnyös részletfizetésre

HIRDETESEK

jutányos áron felvétetnek a

SZARVAS ÉS VIDÉKE

Kiadóhivatalában.

Ugyanott egy jó házból való fiú **TANULONAK** felvétetik.